Krajský úřad Středočeského kraje
ODBOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A ZEMĚDĚLSTVÍ

Ústav biologie obratlovců, AV ČR, v.v.i.
Datum: 14. 12. 2016
Čís. j.: ÚBO – 348/Hulová/2016
P/L, P/P: 410
Vyřizuje: P. Hulová

Praha: 5. 12. 2016
Číslo jednací: 181108/2016/KUSK
Spisová značka: SZ_168794/2016/KUSK/5
Vyřizuje: Mgr. Pavel Sýkora l. 932
Značka: OŽP/Sy

Věc: Výjimka z ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů – odběr vzorků biologického materiálu - rozhodnutí

Rozhodnutí

Krajský úřad Středočeského kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „krajský orgán ochrany přírody") jako příslušný orgán ochrany přírody podle ust. § 77a odst. 5, písm. h) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 114/1992 Sb."), v souladu s ust. § 29 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, na základě správního řízení vedeného podle zákona č. 500/2004 Sb. správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správního řádu")

povoluje výjimku

podle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, kteří jsou uvedeni v příloze č. III vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 395/1992 Sb."), konkrétně odebírat, držet a převážet vzorky biologického materiálu obsahující genetickou informaci z uhynulých zvláště chráněných živočichů, případně držet a převážet celé kadávery zvláště chráněných živočichů, nebo jejich části ve správním území krajského orgánu ochrany přírody dle ust. § 77a odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., za účelem vytvoření Národní genetické banky živočichů, Výjimka je povolena Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky, v. v. i., IČO: 68081766, Květná 8, 603 65 Brno za předpokladu, že budou dodrženy následující podmínky:

1. V rámci udělené výjimky není možné za účelem získání biologického materiálu obsahující genetickou informaci živočichy aktivně odchytávat či usmrcovat.
2. Z živých živočichů je možno odebírat biologický materiál obsahující genetickou informaci pouze v případech, že tito živočichové byli odchyceni či drženi v souladu se zákonem č. 114/1992 Sb., přičemž příslušné povolení nezakazuje odebírat z těchto živočichů biologický materiál obsahující genetickou informaci. Živý jedinec pak nemůže být odběrem genetického materiálu jakýmkoliv způsobem handicapován, a vzorek musí být odebrán takovým způsobem, aby riziko infekce bylo minimalizováno.
3. Nositel výjimky povede evidenci obsahující druh živočicha, ze kterého byl odebrán biologický materiál, místo nálezu, datum odběru.
4. Platnost udělené výjimky je omezena do 31. 12. 2066.

Krajský orgán ochrany přírody při udělení předmětné výjimky postupoval v souladu s ust. § 56 odst. 2, písm. d) zákona č. 114/1992 Sb.

Dle ust. § 27 odst. 1 správního řádu je účastníkem tohoto řízení Ústav biologie obratlovců Akademie věd České republiky, v. v. i., IČO: 68081766, Květná 8, 603 65 Brno.

Tímto rozhodnutím nejsou dotčena ustanovení podle jiných právních předpisů.

Zároveň tímto nositele výjimky upozorňujeme, že v souladu s ust. § 56 odst. 6 zákona č. 114/1992 Sb. je povinen do 31. 12. každého roku, po dobu platnosti rozhodnutí, nahlásit orgánu ochrany přírody zásah provedený na základě povolené výjimky.

Odůvodnění

Krajskému orgánu ochrany přírody byla dne 13. 10. 2016 doručena žádost Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky, v. v. i., IČO: 68081766, Květná 8, 603 65 Brno ve věci povolení výjimky z ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, kteří jsou uvedeni v příloze č. III vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 395/1992 Sb."), konkrétně odebírat, držet a převážet vzorky biologického materiálu obsahující genetickou informaci z uhynulých zvláště chráněných živočichů, případně držet a převážet celé kadávery zvláště chráněných živočichů, nebo jejich části ve správním území krajského orgánu ochrany přírody dle ust. § 77a odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb. Důvodem je

vytvoření Národní genetické banky živočichů. Dopisem ze dne 3. 11. 2016 krajský orgán ochrany přírody oznámil všem známým účastníkům řízení a zapsaným spolkům „02/18 ZO ČSOP Nové Městečko", „06/05 ZO ČSOP Sázava", „ANGREŠT, z. s.", „Česká společnost pro ochranu netopýrů", „Česká společnost ornitologická", „Českomoravská myslivecká jednota, z. s.", „Hrdlička 4 z. s.", „Klidný Tehov a okolí, z. s.", „Košátecký potok o. s.", „Modřínová Dobříš, zapsaný spolek", „NAŠE SPOLEČNÁ KRAJINA, z. s.", „Občanské sdružení Báječný svět", „Okresní sdružení ČSOP Benešov", „Spolek na ochranu drahelské přírody, z. s.", „SYMBIOS, z. s.", „Zdravý Mníšek, z. s." a „Spolek pro ochranu přírody a krajiny obce Husinec" zahájení správního řízení a v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu dal účastníkům řízení možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí a zároveň účastníkům řízení sdělil, že dle ust. § 36 odst. 1 a 2 správního řádu jsou oprávněni navrhovat důkazy a činit jiné návrhy a stanoviska po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí. Dne 6. 12. obdržel krajský orgán ochrany přírody vyjádření od Obce Velký Osek, ve kterém je uvedeno, že obec nemá k předmětnému řízení žádné výhrady či připomínky. Další z účastníků řízení se k předmětnému řízení nevyjádřili a taktéž žádný z obeslaných zapsaných spolků se do řízení nepřihlásil.

V příloze č. III vyhlášky č. 395/1992 Sb. jsou zvláště chránění živočichové rozděleni do třech kategorií na „kriticky ohrožené", „silně ohrožené" a „ohrožené" živočichy. Mnoho z těchto živočichů patří mezi zvláště chráněné živočichy, jejichž ochrana je v zájmu ochrany podle práva Evropských společenství. Na základě těchto skutečností krajský orgán ochrany přírody prostudoval předloženou žádost a došel k závěru, že požadovanou výjimku lze dle zákona č. 114/1992 Sb. udělit. Vzhledem k vyskytujícím se zvláště chráněným živočichům lze výjimku udělit v případě, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmy ochrany přírody, nebo je v zájmu ochrany přírody, neexistuje jiné uspokojivé řešení, povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany a je dán některý z důvodů k udělení výjimky dle ust. § 56 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. Cílem předmětného záměru je vytvoření Národní genetické banky živočichů (dále jen „NGBŽ"), jež bude obsahovat konzervované vzorky genomického materiálu reprezentujícího biodiverzitu živočichů v České republice. Realizací záměru nebudou zvláště chránění živočichové nijak negativně dotčeni či ohroženi. Cílem NGBŽ je zpřístupnit existující genetické vzorky pro výzkum a tím přispět také ke zkvalitnění naší druhové ochrany. Uložené vzorky budou využívány pro genetické analýzy, a to zejména pro ochranářsko-genetický výzkum. Vzorky mohou v budoucnu posloužit například k posouzení aktuálního stavu genetické diverzity populací (ohrožených) druhů, migrace a propojenosti populací či určení lokálních adaptací. Hlavní výhodou vybudování a trvalého udržování sbírky genetických vzorků je však zajištění časového kontinua. Dostupnost vzorků z dlouhého časového období umožní monitoring genetické diverzity v čase a tak

například i odhalení možné příčiny poklesu genetické diverzity, stane-li se některý druh v budoucnu ohroženým. Vzhledem k výše uvedenému krajský orgán ochrany přírody zastává názor, že realizace předmětného záměru, který nemá žádný negativní vliv na zvláště chráněné živočichy z hlediska jejich výskytu v krajině či na jejich stanoviště a biotopy je v zájmu ochrany přírody. Důvodem je možnost využití uložených vzorků tkání při ochraně živočichů. Vzhledem k této skutečnosti krajský orgán ochrany přírody upustil od odůvodňování převahy veřejného zájmu na realizaci záměru nad zájmy ochrany přírody. Důvodem k udělení požadované výjimky dle ust. § 56 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. je důvod uvedený pod písmenem d), konkrétně pro účely výzkumu a vzdělávání. Uložené vzorky tkání bude možno opakovaně využívat k různým výzkumným záměrům, bez nutnosti odchytu a odebírání tkání z živých zvířat, přičemž výsledky bude možné využít při ochraně živočichů a jejich populací. Neexistence jiného uspokojivého řešení, tedy řešení, při kterém by bylo možno realizovat předmětný záměr bez zásahu do ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů, byť mrtvých, neexistuje. Vzorek tkáně, odběr kadáveru či jejich části se neobejde bez zásahu do ochranných podmínek zvláště chráněných živočichů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. Dále je možno požadovanou výjimku povolit v případě, pokud její realizací nedojde k ovlivnění dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Dle ust. § 3 odst. 1, písm. t) zákona č. 114/1992 Sb. je stav druhu z hlediska ochrany považován za "příznivý", jestliže údaje o populační dynamice příslušného druhu naznačují, že se dlouhodobě udržuje jako životaschopný prvek svého přírodního stanoviště, a přirozený areál rozšíření druhu není a pravděpodobně nebude v dohledné budoucnosti omezen, a existují a pravděpodobně budou v dohledné době i nadále existovat dostatečně velká stanoviště k dlouhodobému zachování jeho populací. Předmětným záměrem nedojde k omezení přirozeného areálu rozšíření druhu, také nedojde k omezení jejich současných stanovišť, a také nedojde k žádnému negativnímu ovlivnění živých jedinců. Vzhledem k těmto skutečnostem lze říci, že realizací předmětného záměru nebude nijak negativně ovlivněn současný stav druhů z hlediska jejich ochrany. Ve výroku rozhodnutí je uvedeno několik podmínek, za jejichž dodržení je možno požadovanou výjimku realizovat. Podmínkou č. 1 je nositeli výjimky zakázáno aktivně odchytávat či usmrcovat zvláště chráněné živočichy za účelem odběru vzorků tkání. Tato podmínka vychází z žadatelem předložené žádosti. Podmínkou č. 2 je nositeli výjimky povoleno odebírat vzorky tkání z živých živočichů, kteří byli odchyceni nebo jsou drženi v souladu se zákonem č. 114/1992 Sb. a příslušné povolení umožňuje živočichy zraňovat, čímž je umožněno odebírání vzorků tkání. Zároveň je touto podmínkou uložena jejímu nositeli povinnost postupovat tak, aby nedocházelo k takovému poškození živočichů, které je určitým způsobem znevýhodňuje a omezuje při přežití v přírodě, a dále je touto podmínkou uložena povinnost postupovat tak, aby bylo minimalizováno riziko přenosu a vzniku

infekcí u živočichů, kterým byl odebrán vzorek tkání. Cílem je snížení rizika nevratného poškození zvláště chráněných živočichů při odběru vzorků tkání a jejich znevýhodnění při dalším přežití ve volné krajině. Zároveň je touto podmínkou povoleno odebírat vzorky tkání z živých zvířat avšak pouze v případě, že tito živočichové byli odchyceni nebo jsou drženi v souladu se zákonem č. 114/1992 Sb., protože předmětné rozhodnutí neumožňuje aktivní odchyt zvláště chráněných živočichů za účelem získání vzorků jejich tkání. Podmínkou č. 3 byla nositeli výjimky uložena povinnost vést evidenci získaných vzorků tkání, spolu se základními informacemi o původu získaného vzorku. Tyto informace lze využít při informační povinnosti orgánů ochrany přírody, která vyplývá ze zákona č. 114/1992 Sb., a je na ni nositel výjimky upozorněn ve výroku rozhodnutí. Podmínkou č. 4 byla platnost rozhodnutí omezena na období padesáti let, což je v souladu s předloženou žádostí z hlediska dlouhodobého projektu, který si klade za cíl uchovat genetické vzorky po prakticky neomezenou dobu. Krajský orgán ochrany přírody v předmětném rozhodnutí zohlednil ust. § 56 odst. 6 zákona č. 114/1992 Sb., přičemž druh ptáků je v rozhodnutí stanoven. Množství je závislé na počtu ptáků, kteří budou v dotčeném území nalezeni, takže v současné době je není možné stanovit. K jejich usmrcování docházet nebude. Kontrola plnění podmínek předmětného rozhodnutí je umožněna kontrolní činností krajského orgánu ochrany přírody a důvod k udělení výjimky je uveden v odůvodnění rozhodnutí.

Vzhledem k výše uvedenému krajský orgán ochrany přírody postupoval v souladu s ust. § 56 odst. 2, písm. d) zákona č. 114/1992 Sb. a povolil Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky, v. v. i., IČO: 68081766, Květná 8, 603 65 Brno výjimku podle ust. § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. ze zákazů uvedených v ust. § 50 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, kteří jsou uvedeni v příloze č. III vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 395/1992 Sb."), konkrétně odebírat, držet a převážet vzorky biologického materiálu obsahující genetickou informaci z uhynulých zvláště chráněných živočichů, případně držet a převážet celé kadávery zvláště chráněných živočichů, nebo jejich části ve správním území krajského orgánu ochrany přírody dle ust. § 77a odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., za účelem vytvoření Národní genetické banky živočichů.

Orgánu ochrany přírody byly předloženy k předmětnému řízení následující materiály:

- žádost o udělení výjimky
- Memorandum spolupráce
- Rozhodnutí KÚJK č. j.: JMK 13759/2016 ze dne 1. 2. 2016
- vyjádření Obce Velký Osek

Poučení o odvolání:
Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podat ve lhůtě do 15 dní ode dne jeho oznámení odvolání k Ministerstvu životního prostředí podáním učiněným u Krajského úřadu Středočeského kraje.

… … … … … … … … … … … … …
oprávněná úřední osoba
Mgr. Pavel Sýkora
Odbor životního prostředí a zemědělství
Oddělení ochrany přírody a krajiny
Odborný referent
/"otisk úředního razítka"/

Na doručenku obdrží účastníci řízení:
Ústav biologie obratlovců Akademie věd České republiky, v. v. i.,
Květná 8, 603 65 Brno
Obce ve správním území krajského orgánu ochrany přírody vymezené dle ust. § 77a odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb.